WERKASALON SUKUTERVEISET

SUKUSEURAN JÄSENLEHTI 28
Vihanti toukokuu 2025

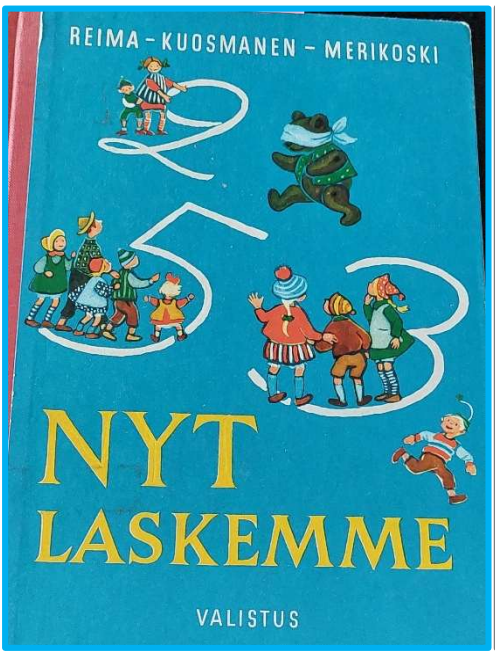

Satoa sukujuhlien 2024 näyttelystä: Vanhoja opetusvälineitä Lampinsaaren koululta ja Lehtosaaren pihapiirin pienoismalli 1950-luvulta.

Seuran hallitus alkaen 7/2024

Puheenjohtaja
Erkki Verkasalo 050 391 3020
Honkapurontie 7
80400 Ylämylly
erkki.verkasalo@luke.fi

Varapuheenjohtaja
Merja Honkakoski 050 345 2063
Ketuntie 7
86400 Vihanti
merjahon@gmail.com

Sihteeri
Hanna Kankaala 040 706 4892
Malmitie 991
86460 Alpua
hanna.kankaala@gmail.com

Rahastonhoitaja
Eija Hanhineva 044 096 4514
Tinatie 6
86400 Vihanti
eija.hanhineva@gmail.com

Jäsenasiat
Minna Rautio 044 242 6492
Ruohonpääntie 27 A 22
20300 Turku
teeii.rautio@gmail.com

Lauri Lahti 040 305 3397
Teeritie 9
91900 Liminka
lauri.lahti@outlook.com

Panu Isokangas 040 743 4514
Yrjönkatu 26 a 10
40100 Jyväskylä
panu.s.isokangas@gmail.com

Eija

Merja

Hanna

Minna

Panu

Erkki

Lauri

Lehden taitto: Arto Isokangas
Kansikuvat: Erkki Verkasalo

Lehden toimituskunta: seuran hallitus.
Painopaikka: Rannikon Laatupaino, Vihanti.

Hyvät ystävät

Viimekesäisen sukujuhlamme teemana oli ”Werkasalot opintiellä”, ennen ja nyt. Ohjelmassa oli tähän liittyvät puheet, monenlaista musisointia ja myös vanhoja lasten-leikkejä ohjattuna sisä- ja ulkotiloissa, joihin kaikki voivat osallistua. Juhlissa oli esillä myös viime vuosituhannen koulunkäyntiä kuvaava näyttely. Voimme vain osoittaa kunnioitusta niille lukuisille vanhemmille, jotka ovat neuvoneet lapsiaan valinnoissaan ja tukeneet usein vähistä varoistaan heidän kouluttautumistaan erilaisille ura- ja elämänpoluille. Meille oli tarjolla maittava lounas ja päivän päätteeksi Kakkukekkerit, edellisten juhlien tapaan. Parhaat kiitokset kaikille palautteen perusteella onnistuneen sukujuhlan järjestäjille ja annista inspiroituneelle juhlaväelle. Juhlasta ja erikseen juhlapuheesta on tässä lehdessä artikkelit runsailla kuvituksilla.

I want you – Sukuseura kutsuu!

Sukuseuran hallituksen kokoonpano muuttui vain vähän vuosikokouksessa. Uusi hallituslainen on Panu Isokangas Jyväskylästä. Pitkäaikainen jäsen Minna Hatunen puolestaan vetäytyi muiden harrastustensa pariin. Hallitus valitsi keskuudestaan uudeksi sihteeriksi Hanna Kankaalan. Aikaisempi sihteeri Eija Hanhineva jatkaa rahastonhoitajana ja Minna Rautio jäsenasioiden hoitajana.

Saimme jäsenlehdellemme uuden taittajan, Arto Isokankaan Lohjalta, monet lehdet taittaneen Pekka Verkasalon työnjatkajaksi. Hallitus lähettää sukuseuran jäsenille kyselyn halukkuudesta vastaanottaa lehti jatkossa sähköpostitse. Tarkoituksena on vähentää kustannussyistä paperilehtien toimitusmäärää. Kaikki lehdet ovat edelleen saatavilla myös verkkosivuillamme.

Jatkamme tänä vuonna viime vuoden lehden teemaa sukumme jäsenten asuinpaikoista artikkeleilla siitä, miten olemme siirtyneet ja asettuneet Vihannin ulkopuolelle, tällä kertaa Uusimaalle, Turun seudulle ja Etelä-Ruotsiin. Samoin on kuvaus tupailtaperinteestä, jota olemme jatkaneet tänä vuonna Vihannin kirkonkylällä ja viime vuonna Lumimetsässä. Olemme kokeilemassa tätä yhteydenpitotapaa myös pääkaupunkiseudulla, kenties jatkossa muillakin seuduilla missä meitä asuu runsaslukuisemmin. Tällaisia tapaamisia voisimme järjestää matalalla kynnyksellä, siten että kokoonnumme yhteen ja tutustumme toisiimme, sellaisella tavalla kuin itse haluamme.

Sukutuotteiden tarjontaa ollaan uudistamassa suvun puumerkki aiheisilla koriste- ja käyttöesineillä, esimerkiksi korvakoruilla, makkaratikuilla ja puukontupeilla. Ehdotuksia jäseniä kiinnostavista esineistä otetaan vastaan. Sukuviirejä ollaan myös hankkimassa uusi painos.

Kiitos sukuseuran hallitukselle hyvähenkisestä ja aloitteellisesta toiminnasta ja kaikille jäsenille osallistumisesta aktiviteetteihimme.

Antoisaa loppukesää toivottaen!

Ylämyllyllä 26.5.2025
Erkki Verkasalo, pj.

Werkasalon sukuseuran 12. sukujuhla

Vihannin kotiseutukeskuksessa ja Ukonkantissa lauantaina 6.7.2024

MUISTOJA VUODEN 2024 SUKUJUHLASTA KUVIN JA SANOIN

Sukujuhlapäivä alkoi perinteisesti Vihannin kirkossa pidetyllä hartaushetkellä. Hartauden toimitti teologian maisteri Päivi Verkasalo Ylämyllyltä. Kanttorina toimi Jenny Paakinaho. Hilda Paakinaho lauloi virren Ystävä sä lapsien.

Hartauden jälkeen siirryttiin sankarihaudoille. Merja Honkakoski ja Erkki Verkasalo laskivat kukkavihkot kantaisä Yrjö Juhonpoika Verkasalon haudalle sekä sankariristille.

Päivä jatkui Kotiseutukeskuksen tiloissa pääjuhlan, ruokailun, seurustelun, vuosikokouksen ja kahvikekkerien merkeissä. Kesäinen, aurinkoinen sää suosi juhlijoita koko juhlapäivän ajan.

Sukujuhlien järjestelyvastuussa oli vuorollaan Kalle Eliaan sukuhaara. Teemana oli ”Werkasalot opintiellä”. Niinpä juhlan yhteyteen oli koottu vanhojen opetusvälineiden ym. koulutavaroiden näyttely. Näyttelyesineet lainattiin entiseltä Lampinsaaren koululta. Näyttely palautti monien juhlavieraiden mieliin muistot omilta kouluajoilta. Lehden kannessa on kuvia näyttelystä.

Terhi Lahti Ilmajoelta juonsi pääjuhlan terhakkaasti ja innostavasti. Tervehdyssanat lausui sukuseuran puheenjohtaja Erkki Verkasalo. Juhlaan oli saapunut vieraskirjan mukaan 84 juhlijaa. He pääsivät osallistumaan perinteiseen tapaan yhteislauluilla, tällä kertaa koluaiheista.

Vanhoja kansakoululauluja esittivät Seela Hauru (vas), Reetta Ervasti, Aasa Hauru, Hilda Paakinaho, Adele ja Lyydia Lämsä. Tyttöjä säesti Anu Hauru. Reetta Ervasti soitti juhlassa viulua ja Aasa Hauru selloa Anu Haurun säestyksellä.

Yleisö pääsi yhdessä tyttöjen kanssa leikkimään ”Piiri pieni pyörii”-leikkiä. Kuvassa mukana myös Terhi-juontaja ja Eija-lausuja.

Juhlaesitelmän ”Opetusta ja koulunkäyntiä menneinä vuosikymmeninä” piti Vihannissa syntynyt ja kouluja käynyt Martti Strömmer. Esitys oli mielenkiintoinen vanhoine kuvineen ja Martin omine kokemuksineen. Esitelmässä oli paljon tietoa ja muistoja kotiseutumme vanhoilta kansa- ja oppikouluajoilta. Esitelmästä on lyhenne tässä lehdessä.

Minna Hatunen palautti juhlaväen nykyisyyteen kertomalla opetuksesta, oppimisesta ja opettajan työstä nyt ja miten se on muuttunut vuosikymmenten mittaan: opettajalle haastavammaksi mutta myös antoisammaksi. Opetettavat ovat nykyisin pääosin fiksuja ja suvaitsevaisia, mutta joskus vaativiakin.

Kansakoulussa opeteltiin ulkoa lauluja, runoja ja näytelmiä. Niitä harjoiteltiin juhliin, mutta myös tavallisia koulupäiviä varten. Esiintyjiä jännitti usein, ääni värisi ja sanatkin saattoivat unohtua. Eija ja Mikko Hanhineva olivat juhlassa Immi Hellenin runon ”Aamukahvin äärellä”, tarjoten yleisölle muistoja näiltä ajoilta.

Helena Lahdenperä kertoi puolestaan vanhoista lastenleikeistä. Hänellä oli mukanaan vihantilaisen kansakoulunopettaja Aino Lehtomaan kirjoittama Kotiseutuni lastenleikit-kirja. Helena johdatteli juhlaväen leikkeihin sisällä ja ulkona.

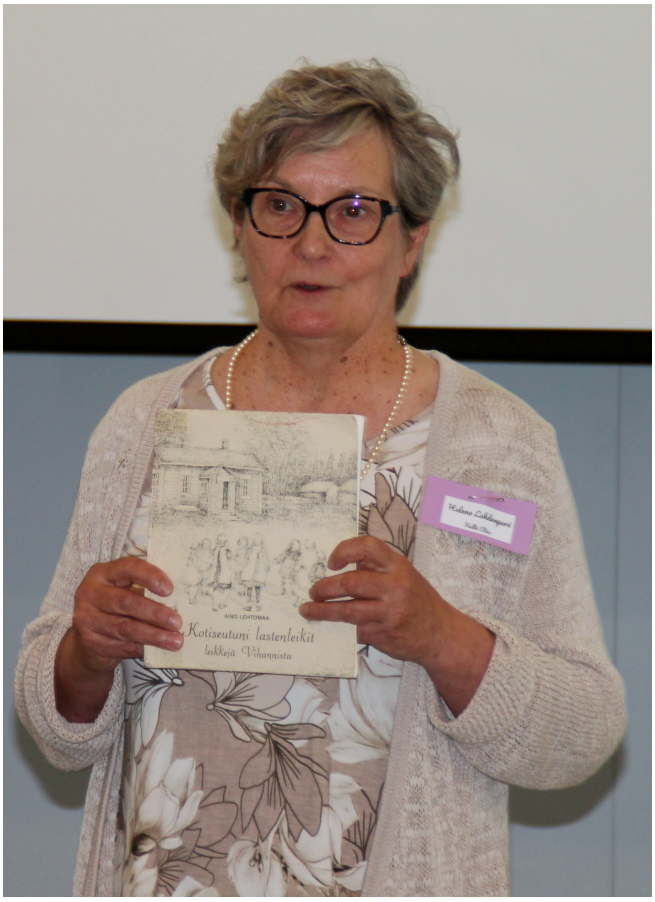

Juhlapäivän lopuksi pääsimme nauttimaan kakkukekkereiden herkuista. Samalla saimme jutustella ja tutustella sukulaisten kanssa. Hyvillä mielin lähdimme kotiin mukavia muistoja rikkaampina.

Teksti Eija Hanhineva

Kuvat Minna Hatunen, Erkki Verkasalo ja Eija Hanhineva

Opetusta ja koulunkäyntiä menneinä vuosikymmeninä

Martti Strömmer

Lyhennelmä: Eija Hanhineva

Arvoisa Werkasalon sukuseuran juhlaväki!

Sukukokoukset ja -juhlat ovat hyviä sukuyhteyksien sekä suvun identiteetin rakentamisessa. Vihannin kunnallista historiaa katsastaen näen sukunne raivaaja- ja viljelijäsukuna ja sukunne identiteettiin kuuluvana myös kannustavan asenteen koulujen käynnille ja alttiuden ottaa vastuita yhteisten asioiden hoitamisessa!

Näin juhlavasti aloitti juhlaesitelmänsä sukujuhlillamme 2024 Martti Strömmer, entisen Vihannin seurakunnan kirkkoherra Samuel Strömmerin poika.

Kansakoulujen tulo Vihantiin
Vihannin kirkonkylän kansakoulu perustettiin syksyllä 1885. Koulun johtokuntaan valittiin mm. Jaakko Verkasalo, joka toimi myös työnjohtajana koulutaloa rakennettaessa. Kansakouluun kuului aluksi alakoulu ja yläkoulu, joita molempia käytiin kahtena vuonna.

Korvenkyläläiset, mukaan lukien verkasalolaiset, halusivat kirkonkylän pitkän koulumatkan vuoksi oman koulun. Kunnallislautakunnan esimies Juho Yrjö Verkasalo valittiin Korvenkylän koulun ensimmäiseksi johtokunnan puheenjohtajaksi v. 1901, jolloin koulu aloitti toimintansa. Samana syksynä aloittivat siellä alakoulun mm. Kaisa ja Miili Verkasalo. Anna Verkasalo ehti toimia opettajana uudessa alakoulussa kaksi vuotta. Hän oli toiminut aikaisemmin kiertokoulunopettajana Vihannin eri kylillä yli kymmenen vuoden ajan. Tyttöjen käsityönopettajana toimi Fanni Verkasalo.

Vihannin kunta oli siis aktiivinen lastensa opetustoimessa jo autonomian ajalla. Oppivelvollisuus tuli itsenäisessä Suomessa voimaan v. 1921 koskien 7 – 12-vuotiaita lapsia.

Oppiaineet
Kansakoulun oppiaineita olivat uskonto, äidinkieli (lukeminen ja kirjoitus), laskento, maantiede, historia, luonnontieto, piirustus, laulu, käsityö ja liikunta. Käytöksestä ja huolellisuudesta annettiin myös arvosana.

Martti lähdössä kouluun ystävänsä Heinon kanssa

Kansakoululuokan varustus
Ala- ja yläkoulun luokan varustukseen kuuluivat 1950-luvulla paripulpetit avattavilla kansilla. Kannessa oli reikä mustepullolle. Luokan edessä oli kateederi eli koroke ja opettajan pöytä. Seinällä oli liitutaulu sekä pitkä puinen viivoitin. Edessä

sivustalla oli karttateline, mihin ripustettiin rullalla säilytettäviä karttoja sekä opetustauluja, joita tarvittiin maatiedon tai luonnontiedon oppitunneilla.

Karttakeppi oli tärkeä, sillä opettaja osoitti taululta, kartalta tai opetustaululta kohdan, josta oli kyse. Hän saattoi käydä kopauttamassa huonosti keskittyvän oppilaan pulpettia kehottaen tarkkaavaisuuteen. Liitutaulu puhdistettiin kostealla sienellä. Se oli vuorossa olevan luokan järjestäjän hommaa.

Ruokailu
Kouluun tultiin eväiden kanssa; maitopullo ja voileipä käärepaperissa. Koulussa saatiin sitten ämpäristä opettajan jakamana lautasille lämmin ruoka; esimerkiksi puuroa tai peruna- tai hernekeittoa.

Lukukausi ja koulupäivä
Syyslukukausi alkoi syyskuun ensimmäisenä arkipäivänä ja kevätlukukausi päättyi toukokuun viimeisenä, joten kesälomaa oli kolme kuukautta. Syksyllä oli perunannostoloma ja vuoden vaihteessa joululoma, keväällä oli pääsiäisloma. Koulua oli maanantaista lauantaihin. Koulupäivä alkoi kahdeksalta ja päättyi iltapäivällä yleensä kahdelta, jolloin viimeinen tunti saattoi olla liikuntaa.

Martin omia muistoja kouluajaltaan
Kuulun sodan jälkeisiin suuriin ikäluokkiin, joten kansakoulujen lukumääräkin oli kouluaikoinani Suomessa suurimmillaan. Joka kylällä oli oma kansakoulu.

Aloitin koulunkäyntini Revonlahdella. Alakoulussa kävin kävellen ja hiihtäen. Joskus toisella luokalla poljin seisaaltaan äidin pyörällä. Tultuani 1955 syyskesällä Vihantiin, täällä oli kuusivuotinen kansakoulu. Alakoulua pidettiin lähellä kirkkoa tien varressa Onnelassa. Opetus tapahtui samaan tapaan kuin Revonlahdella. Yläkoulu oli rautatien tasoristeyksen takana Oulaisiin vievän tien lähellä. Niin ala- kuin yläkoulussa oli puulämmitteiset pönttöuunit. Yläkoulun suurimmassa luokassa oli kaksi uunia. Uusi koulurakennus valmistui v. 1957, jolloin olin viidennellä luokalla.

Sen jälkeen pääsin Oulaisten oppikouluun, johon Vihannista kuljettiin junalla. Menomatka tehtiin uutuudella, ”Lättähatulla”. Paluumatka matkustettiin höyryveturin vetämässä sekajunassa, jossa oli parin puupenkkisen matkustajavaunun lisäksi erilaisia tavaravaunuja

Martti kertoi näin laajasti mielenkiintoisia ja värikkäitä tarinoita omalta kouluajaltaan. Vanhat valokuvat kouluajalta toivat mukavan lisän kerronnan tueksi. Martti toi sukujuhlaan mukanaan myös vanhan koulureppunsa, jonka sisällä olivat kansakoulupäivän eväät; ohrarieskapari ja täysmaitopullo. Eväät Martti luovutti Merja Honkakoskelle, joka oli pyytänyt hänet esitelmän pitäjäksi.

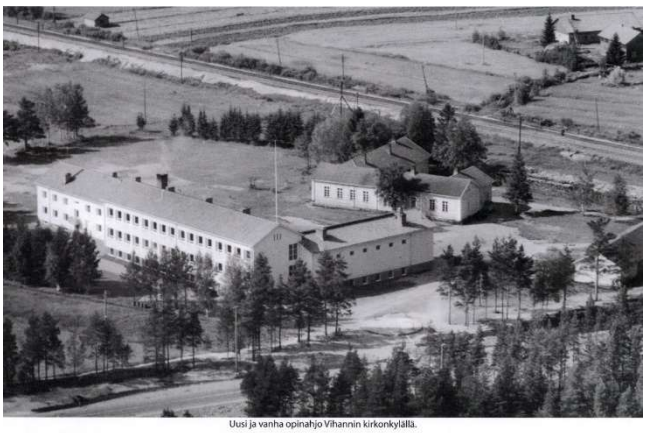

Vihannin kirkonkylän uusi ja vanha kansakoulu

Juhlapuhuja rentoutuu naisseurassa pääjuhlan jälkeen

Lehtosaaren kautta Tuusulaan

Pekka Verkasalo

Miten ihmeessä Lehtosaareen?

Isäni Unto suunnitteli tulevaisuuttaan Ilveskorven tienoilla Verkaperällä. Maatilan pojan tulevaisuuden suunnitelmat olivat sidoksissa maanviljelykseen tai sen tukitoimiin (kylälle sepäksi tai kauppiaaksi). Talvisota kuitenkin muutti suunnitelmat.

Varusmiespalvelu – Talvisota – Jatkosota

Isän ensimmäinen muutto oli kutsu varusmiespalvelukseen tammikuussa 1940 Vaasaan italialaisten tykkien ja vetokoneiden huoltajaksi. Varusmiespalvelu muuttui vakinaiseksi palvelukseksi, ja tykkien huolto jatkui ”siellä jossakin” (Viipurissa, Lappeenrannassa...) rauhantekoon 1944 asti.

Unton ja Lean tulevaisuus muuttui Viipurissa. Untolla oli haitari mukanaan ja Viipurissa Unto soitti tanssiaisia. He löysivät toisensa (todennäköisesti) tanssien haitarin säestyksellä. Lean muutto pois Viipurista tapahtui sodan loppuvaiheessa, kun Viipuri menetettiin. Hänen työpaikkansa (VR varikko) siirrettiin lähelle Kouvolaa ja Lea sen mukana.

Pekka syntyi Helsingissä lokakuussa 1944. Pieni perhe muutti Vihantiin, ja Pekka kastettiin Lehtosaaressa joulukuussa1944.

Suunnitelmat muuttuvat

Isä (Unto) rakensi uutta kotia Koivulaan, äiti kävi töissä Oulussa VR:n varikolla ja Vihannin mummu hoiti Pekkaa päivisin. Äidilleni tuo kävi raskaaksi, ja vähitellen heille kypsyi uusi suunnitelma – perhe muutti Ouluun asuttuaan Lehtosaaressa kaksi vuotta. Äidillä oli työpaikka turvattuna ja isä jatkoi sotaväessä aloittamaansa opiskelua, joka painottui nyt konetekniikkaan. Ensimmäisen kodin osoite Oulussa oli Aseman seutu (Rautatiealue), josta muutettiin Tuiraan Valtatien varteen. Oulussa Pekka sai veli Matin ja sisko Hannelen.

Hyvinkäälle nuoruutta viettämään

Vuonna 1949 Hyvinkäälle oli perustettu Konepaja, jossa huollettiin VR:n veturi- ja vaunukalustoa. Perhe muutti Hyvinkäälle töihin 27.4.1951. Ensimmäinen kotimme Hyvinkäällä oli Konepajan lähelle rakennetuissa kerrostaloissa Vesitornin kadulla. Niiden viereen oli tehty junanraiteet ja muuttokuorma tuli kotiovelle. Asuinalue oli nuori, ja sieltä löytyi kavereita joka lähtöön. Kansakoulun Pekka aloitti heti muuttoa seuraavana syksynä 1951. Hyvinkäällä saimme toisen siskon Eevan.

Unto s. Lehtosaaressa 1918
Lea s. Räisälässä 1920

Unto ja Lea
Vihittiin 29.8.1943

Pekka s. 7.10.1944
Matti s. 29.6.1947
Hannele s. 24.1.1950
Eeva s. 31.5.1951

MUUTTOJEN TAUSTAA

Talvisota v 1939 – 1940
Jatkosota v 1941 – 1944

Suuret ikäluokat syntyivät
1945 – 1950

Sotakorvaukset

Suomen jälleenrakentaminen

Muutettiin työn perässä,
opiskeltiin uusia ammatteja

Kruununpuistoon Tuomaankadulle

Isä ja äiti halusivat puutarhan ja oman pihan. VR:n avustuksella he saivat vuokratontin Kruununpuistosta ja isä aloitti omakotitalon rakentamisen. Perhe muutti Tuomaankadun varteen syksyllä 1954. Työmatka piteni, mutta elämästä tuli luonnonläheistä: oma talo metsän reunassa, omaa pihaa, puutarhaa ja tietysti nurmikon leikkuuta. Matti oli aloittanut koulunkäynnin Hämeenkadulla ja muuton yhteydessä vaihtoi Puolimatkan kouluun lähelle Kruununpuistoa. Pekka jatkoi koko kouluvuoden Hämeenkadun koulussa ja pääsi seuraavana syksynä yhteiskouluun, ja ylioppilaaksi 1964. Kruununpuisto oli se koti, josta lapset lähtivät maailmalle.

Pekka kävi yhteiskoulun ja lukion Hyvinkäällä. Varusmiespalvelun aika ja opiskelun ensimmäiset vuodet vierähtivät vielä Hyvinkäällä. Kahden aktiivisen seurakunnan (Hyvinkää – Nurmijärvi) nuoret viettivät yhteisiä viikonvaihteita Sääksjärven rannalla. Siellä lentopallokentällä oli tyttö, Marita, joka halusi lähteä yhdessä kokemaan maailmaa. Pekka ja Marita vihittiin ja yhteinen koti syntyi Helsinkiin. Asuminen aloitettiin alivuokralaisena Punavuoressa, sitten Kalliossa ja Maunulassa. Pankin avustamana muutettiin Laajasaloon vuonna 1983. Viisi vuotta Laajasalossa ja sen jälkeen muutto paritaloon Tuusulaan, josta eivät ole malttaneet muuttaa muualle. Jälkeläisinä ilmestyi kaksi tyttöä ja myöhemmin kaksi tyttärenpoikaa.

Matin lukio-opiskeluun tuli vaihto-oppilasvuosi Iowassa 1964 – 65. Matti muutti Helsinkiin opiskelemaan, alkuun alivuokralaisasuntoihin. Kansan Raamattuseuran opiskelijakuoro Logoksessa hän tutustui Anna-Leenaan, jonka kanssa on tehnyt loppuelämän muutot: Kaksio Helsingin Laivurinkadulla, Mänttä kunnanlääkärin sijaisena, Iisalmi terveyskeskuslääkärinä, Zaria Nigeria lääkärinä. Sitten Helsinki Lastenklinikka, jossa erikoistuminen ja väitöskirja. Välillä Edinburgh tutkijana. Koti Helsingissä, mökki Espoossa. Lapsia kaksi tytärtä, joista toinen (+ tyttärentytär) asuu Kaliforniassa ja toinen Pernajassa.

Hanneleen (Hansuun) iski kouluaikana kansantanhukipinä. Harrastus vei mukanaan: Eesti, Tanska, Saksa… Tanhujen säestäjä Raimo ja Hansu ihastuivat toisiinsa, juurtuivat Hyvinkäälle ja rakensivat talon. Myöhemmin he muuttivat Tuomaankadun varteen isän rakentamaan omakotitaloon. Eron ja eläkkeelle jäämisen jälkeen Hansu muutti nykyisen puolisonsa Timon luo Lammille. Hansu sai kaksi lasta ja neljä lastenlasta.

Eeva, perheen kuopus, sai asua koko lapsuus- ja nuoruusajan Hyvinkäällä. Sitten yhtäkkiä hän asuikin Helsingissä Arton ja kolmen tyttären kanssa. Noin 30 vuoden kuluttua Arto teki väitöskirjansa USA:ssa Stanfordisssa, ja Kalifornian luonnonpuistot tulivat tutuiksi. Sen jälkeen he muuttivat takaisin Helsinkiin ja muutaman vuoden jälkeen Englantiin, Arto professoriksi Salfordin ja Liverpoolin yliopistoihin kahdeksaksi vuodeksi, ja sitten pariksi vuodeksi Skotlantiin eläkkeelle. Korona ja Brexit pelästyttivät heidät takaisin Suomeen v. 2020. Kotipaikaksi valikoitui Vehmersalmi, järvenrantatalo, jossa lapset (3) ja lapsenlapset (4) puolisoineen ja ystävineen silloin tällöin kyläilevät.

Perhekuva vuonna 1952 Hyvinkäällä

Polku teologiasta pääkaupunkiseudulta panimoyrittäjäksi Turkuun

Peter Torniainen

Olen Peter Torniainen, Turkuun aikuisiällä juurtunut yrittäjä, oluentekijä ja perheenisä. Kuulun äitini Tuulikki Isokangas-Torniaisen kautta Kalle Eliaan sukuhaaraan, ja äitini äiti on Vappu Marjatta Isokangas (os. Verkasalo).

Suvun alkulähteestä muistuttavat minua lapsuuteni kesät Kivistön mökillä, Oulaisten Honkarannassa, lähellä Vihantia. Ne ovat jääneet syvästi mieleeni. Pitkät ajomatkat Vantaalta mökille tuntuivat lapsena loputtomilta, mutta määränpää oli odotuksen arvoinen. Vajassa odottivat vanhat polkupyörät ja lähilaitumella laiduntavat lehmät herättivät ihmetystä. Suuri nurmipiha antoi mahdollisuuden moneen. Pihalla potkittiin jalkapalloa ladon seinää vasten ja muistan kuinka kummisetäni järjesti meille korkeushyppykilpailuja. Kerran ruokapöydässä Vappu-mummu sanoi vitsinä, että lehmiä katsellessa ei sitten kannata ainakaan pissiä aitaan, se meinaan sattuu. No, jonkun se meidän serkuksista piti tietysti kokeilla. Kesäisin vierailimme myös Haukiputaalla sukulaisten luona. On hienoa, että yhteys ikäisiini serkkuihin on säilynyt tähän päivään asti, vaikka elämä on vienyt meitä eri puolille Suomea.

Nuoruuteni asuin Vantaalla, kunnes muutin Helsinkiin opiskelemaan teologiaa. Kiinnostuin suurista filosofian ja etiikan kysymyksistä – elämän tarkoituksesta ja merkityksestä sekä onnellisuudesta. Olin varma, että minusta tulee joskus teologian tutkija.

Vanhempieni kautta olin oppinut aina arvostamaan hyvää ruokaa ja olin sitä kautta kiinnostunut myös eri ruoka- ja juomakulttuureista. Omaan asuntoon muutettuani päätin aloittaa kämppäkaverini kanssa kotioluenvalmistuksen. Oman oluen valmistus tuntui myös taloudelliselta – rehellisesti sanottuna, se oli halvin tapa saada hyvää olutta eläessään opiskelijabudjetilla.

Harrastus vei kuitenkin yhtäkkiä mukanaan. Reseptien suunnittelu ja hiominen, valmistusprosessin hallinta ja onnistuneen oluen maistaminen lopputuotteena oli yhdistelmä luovuutta ja tarkkuutta, joka tuntui heti omalta. Pienestä kokeilusta kasvoi kunnianhimo: mitä jos tästä voisikin tulla työ? Hain määrätietoisena työpaikkaa paikallisesta olutpanimosta ja pääsin osa-aikaiseksi oluentekijäksi opiskeluiden loppuun saattamiseen asti.

Muutin Eevan, nykyisen vaimoni kanssa Turkuun. Erään mökki-illan keskustelusta Eevan ja hyvän ystävämme Alexanderin kanssa syntyi ajatus omasta panimosta. Totesimme, että meillä oli toisiamme sopivasti täydentävät taustat ja niin syntyi Kakola Brewing Company, jonka ensimmäiset oluet julkaistiin seitsemän vuotta sitten, vuonna 2018. Oluen sekä limonadin tekeminen ovat olleet tekemisemme ydintä, mutta nyt kesän kynnyksellä olemme avaamassa uutta ravintolaa Turun keskustaan. Oluita ja limonadejamme myydään pääosin Turun ja Helsingin alueella.

Perheeseemme kuuluvat Eeva, poikamme Otso (7 v.) ja alkukesästä odotamme uutta tulokasta perheeseen.

Panimoyrittäjät Peter, Eeva ja Alexander, kun Kakolan vankilan vanhaa keittiörakennusta remontoitiin panimokäyttöön 2018. (Kuva: Robin Albrecht)

Maalta Malmööseen - miten tulin ruotsalaiseksi

Elisa Kankaala

Olen Elisa Kankaala ja kuulun Hilman sukuhaaraan. Vietin lapsuuteni Vihannin Alpuassa, Leväahon talossa. Elämä on kuljettanut minut sieltä Malmööseen, joka sijaitsee Ruotsin eteläosassa.

Werkasalojen sukuyhteyteen kuuluvia ihmisiä muutti tiettävästi varsin vähän työnhakuun Ruotsiin 1960-70 luvuilla, kun työttömyys runteli varsinkin Pohjois- ja Itä-Suomen maatalousvaltaisia seutuja. Hyvät opiskelumahdollisuudet ovat sen sijaan houkutelleet meistä moniakin eri puolille Ruotsia. Minä kuulun tähän joukkoon.

Tieni Pohjois-Pohjanmaan maaseudulta Ruotsiin alkoi Porvoosta, jossa vietin lukion jälkeen vuoden ruotsinkielisessä kansanopistossa nimeltä Svenska Folkakademin. Siellä tutustuin suomenruotsalaisiin nuoriin, joista moni suunnitteli muuttoa Ruotsiin opiskelemaan. Niinpä kesällä 2001 pakkasin laukkuni ja muutin Lundin yliopistokaupunkiin opiskelemaan arkkitehtuuria. Arkkitehtiopinnot vaihtuivat kuitenkin parin vuoden päästä maantieteeseen. Opiskeluvuosien jälkeen muutin Lundista Malmööseen ja aloitin tutkijakoulun Tanskassa, Roskilden yliopistossa, ja väittelin hallintotieteen tohtoriksi 2015.

Tällä hetkellä työskentelen Lundin kaupungin sosiaalitoimessa asiakastietojärjestelmien parissa. Työhöni kuuluu tiivis yhteistyö niin sosiaalityön ammattilaisten kuin IT-ja taloushallinnon asiantuntijoiden kanssa. Parasta työssäni on se, kun löydämme yhteistyössä käytännön sosiaalityötä helpottavia ratkaisuja lain asettamat vaatimukset huomioiden. Digitalisaation saralla tapahtuu juuri nyt valtavasti kehitystä, ja on todella mielenkiintoista olla siinä mukana.

Asuinkuntani on ollut jo kohta 15 vuotta Malmön kaupunki. Malmö on kaunis merenrantakaupunki, jossa asuu ihmisiä186 eri kansallisuudesta. Täältä löytyy Ruotsin, ja ehkä koko Euroopan, paras falafel, vilkas kulttuurielämä ja aktiivisia kansalaisjärjestöjä. Malmössä on myös Suomi-Yhdistys, joka järjestää monenlaista toimintaa. Viime vuonna olin ystäväni kanssa Suomi-Yhdistyksen järjestämissä pikkujouluissa.

Kirjoittaja Malmön Kungsparken puistossa. Taustalla vuonna 1881 rakennettu Casino Cosmopol.

Siellä tarjottiin herkullista suomalaista jouluruokaa, joka oli valmistettu suurilta osin talkoovoimin.

Rakkaimpia harrastuksiani ovat kuorolaulu ja seurakunnassa toimiminen. Laulan yhdessä kotikirkkoni St. Petrin kuoroista. Konserttien lisäksi laulamme myös säännöllisesti jumalanpalveluksissa. Viime vuonna kävimme kuoromatkalla Berliinissä, ja olisi hienoa päästä joskus kuoroporukalla Suomeenkin.

Ruotsiin muutostani tulee siis kuluneeksi kesällä 24 vuotta. Usein minulta kysytään, että tunnenko itseni suomalaiseksi vai ruotsalaiseksi. Vastaan aina että olen molempia. Molemmat maat tuntuvat kodilta ja molemmissa on omat hyvät puolensa ja haasteensa. On ollut hienoa todistaa viime vuosina Suomen ja Ruotsin suhteiden lähentymistä. Suomi-kuva Ruotsissa on muuttunut ja monipuolistunut paljon sinä aikana kun olen asunut Ruotsissa. Tietysti suomenruotsalaisen KAJ-yhtyeen Euroviisumenestys on tänä keväänä tuonut oman ihan erityisen lisänsä. Nostaakseni jotain erityistä Suomen ja Ruotsin eroista, niin tietysti saunakulttuuri on Suomessa ylivertainen!

Puukontekijänä Österbottenissa

Daniel Verkasalo

Olen Daniel Verkasalo, Juhan poika, kotoisin Luodon (Larsmo) kunnan Bosundin kylästä. Vihannissa Koivulan talossa syntynyt ja elänyt isäni asettui tänne Kokkolan lähelle avioiduttuaan Kerstin Björkströmin kanssa 31.12.1982.

Yksi harrastuksistani on puukkojen valmistus. Puukot ovat kiinnostaneet minua jo lapsuudesta. Minulle jäi kiva muisto, kun olin noin 10-vuotiaana isoisäni Osmon työllistämänä polttopuiden teossa Koivulassa. Oli kaunis ja kuuma kesäpäivä ja kaiken hikoilun jälkeen pääsimme uimaan. Kun siellä todistin Osmolle että osaan uida sain häneltä lahjaksi ensimmäisen puukkoni. Saamaani puukkoa arvostin erittäin paljon.

Kiinnostukseni puukkoihin lähti todella liikkeelle noin 10 vuotta sitten, kun muutin Ala-Ähtävälle Pedersöreen. Sattui nimittäin niin että sain kunnalta lahjaksi valinnaisen harrastekurssin ja valitsin puukkojen valmistuksen kurssin. Opettajamme oli nuori mutta taitava ja kansainvälisestikin tunnettu puukon valmistaja. Hänen opetuksessaan saimme paljon tietoa, taitoa ja vinkkejä.

Pian minulle tuli selväksi että halusin tehdä ihan oman, henkilökohtaisen puukon ja tupen omalla kuvioinnilla. Tuppeen valitsin sukumme vaakunan, koska se ikivanhana merkkinä viittaa esi-isiimme, joista useimmat olivat taitavia käsistään. Olen myös äskettäin suunnitellut oman logon, jossa näkyy sama suvun tunnus osana kokonaisuutta. Logon poltan laserilla puukon teriin ja stanssaan sen tuppeihin.

Puukkoja teen erityisesti syksyisin ja talvisin. Nykyisin valmistamani puukot ovat täysin omaa käsityötä. Terät on valmistettu erityisestä ruostumattomasta teräksestä. Puukon kahvat ovat usein koivusta, heloitukset ja upotukset eri metalleista kuten pronssi tai nikkeli-hopea. Nahkatyö on mielestäni yksi mielenkiintoisimmista puolista koko harrastuksessa, mutta siinä on pidettävä kieli keskellä suuta, koska nahka on ”anteeksiantaamaton” materiaali. Jos tekee virheen niin sitä ei voi korjata. Suunnittelu on aina iso osa työstä, sillä kaikki yksityiskohdat tulee olla kunnossa ennen työn aloittamista.

Puukon valmistus on mielenkiintoista puuhaa ja se on tuonut mukanaan myös markkinointi asian. Olen päässyt käymään eri toritapahtumissa myymässä puukkoja. Käsintehdyt puukot herättävät paljon kiinnostusta markkinoilla, jotkut valmistamani puukot ovat löytäneet tiensä mm. Norjaan ja USA:han. Amerikassa suomalaiset puukot ovat itseasiassa erittäin arvostettuja.

Tupailtaperinnettä jatkettiin Vihannin kirkonkylällä

Erkki Verkasalo

Werkasalon sukuseura järjesti vuoden 2025 tupailtamme toukokuun 24. päivänä. Näitä pidämme vuoron perään vihantilaisilla kylillä, viime vuonna Lumimetsässä ja nyt kirkonkylällä. Täällä oli ollut viikkoa aikaisemmin kevätmarkkinat, ja sukuseuramme pääsi näin jatkamaan kotiseudun saattelua kesäkauteen, pilvipoutaisen sään ja hyväntuulisten osallistujien leppeässä tunnelmassa.

Kokoonnuimme Vihannin kotiseutuyhdistyksen Ukko-Pekka talossa. Nimi tulee siitä että kyseessä on entinen VR:n työntekijöiden asuinrakennus, ”Kasarmi”. Rakennus on siirretty Vihannin asema-alueelta kotiseutukeskuksen pihapiiriin vuonna 2004. Taloa on ehostettu sekä ulkoa että sisältä, nyt sillä on paitsi koristeellinen ulkoasu myös erityisen tyylikäs kartanotyylinen sali. Paikka on erinomainen juhlatila ajanmukaisine keittiöineen ja siinä on myös kaksi huonetta yöpyjiä varten ja sauna- ja pesutilat.

Tämä oli 13. tupailta, jonka sukuseura järjesti. Paikalle pääsi 19 sukulaista ja muuten tuttua. Tällä kertaa jutusteltiin **Eija Hanhineva**n johdattelemana *Werkasalolaisten elämän poluista ja asumisen historiasta*, tupailtailijoiden omien muistojen siivittämänä. Kiinnostavia tarinoita kuulimmekin.

Meillä oli samalla juhlahetki saadessamme onnitella Eijaa hänen samalla viikolla julkistetusta valinnasta ”Vuoden Vihantilaiseksi”. Seutukunnan paikallislehti Raahelainen oli haastatellut Eijaa tämän kunnianosoituksen johdosta (21.5.). Toimittajan mukaan Eija meni ensin mykäksi ja pyysi sitten perusteluja valinnalleen. Sille löytyikin herkistäviä syitä elämisestä ihmisenä ja toimijana: ”Eija on koko kylän äiti ja mummo, joka kohtaa kaikki ihmiset tasavertaisesti. Motto: Elämä voittaa!” Kiitokseksi muistamisesta Eija lausui meille Jaakko Verkasalon yleviä kotiseutuaiheisia runoja Tarinaa Ilveskorvesta kirjasta ja laulatti meillä vanhoja koululauluja.

Ukko-Pekka rakennus on näkyvästi etualalla lähestyttäessä Vihannin kotiseutukeskuksen pihapiiriä. Kuva: Vihannin kotiseutuyhdistys

Eija Hanhineva, Vuoden Vihantilainen

Monet tupailtaan osallistuneista ovat eläneet opiskelua ja/tai armeijaa lukuun ottamatta koko ikänsä Vihannissa, ja muuttomatkat ovat olleet lyhyitä, kuten Eijalla kirkonkylällä puoli kilometriä, **Kaarina Häkkilä**llä Alpuassa 4 km ja **Sauli Lahdella** Korvenkylällä 6 km. Sukulaisiamme on lähtenyt paljon maailmalle, ja määränsä on kasvanut vuosikymmenten mittaan. Varsin monet ovat kuitenkin palanneet takaisin synnyinseudulleen, yleensä eläköitymisen ja joskus läheisen ihmisen menetyksen jälkeen. Avioituminen tai työpaikka on pitänyt paikkakunnalla, muutattanut muualle tai tuonut Vihantiin.

Monissa tarinoissa huokui tunne vanhemmilta saadusta arvokkaasta perinnöstä, että oli saatu malli ja oppi työn tekemiseen.

Lasten kouluttautumista ja yhteiskunnallista nousua oli usein tuettu perheiden vähäisistäkin varoista. Sukumme jäsenten asuinpaikoista on kerrottu lehdessämme 2024, ja elämänurista ja muutoista muutamissa artikkeleissa tässä ja aikaisemmissa lehdissä.

Suuri osa tupailtalaisista oli lähtöisin maataloista, mutta varsinkin naiset olivat työskennelleet urallaan palvelu- ja konttoritöissä, mutta asuneet silti Vihannissa. Myös miehet olivat jääneet usein asumaan kotitaloihinsa tai ainakin samalle kylälle. Hoitoalan töihin oli muutettu muualle. Avioitumisen kautta oli lähdetty talonemännäksi lähipaikkakunnille, tai tultu Vihantiin nuoreksi emännäksi mutta joskus myös isännäksi, opettajaksi tai seurakunnan tai kunnan tehtäviin.

Ensimmäiset matkat lapsuus- ja nuoruusvuosina Vihannin ulkopuolelle olivat jääneet elävästi tupailtalaisten mieleen, varsinkin jos oli eletty maataloissa tai työläisperheissä. Aikaa ja varoja kun ei ollut liiemmälti matkailuun. **Sinikka Mikkelä** kertoi päässeensä aikoinaan unohtumattomalle luokkaretkelle ja palanneensa sieltä ”oikeana naisena”, ostettuaan sieltä ensimmäisillä omilla palkkarahoillaan kultaiset korvarenkaat, olkalaukun ja sateenvarjon. Myöhemmin kehkeytyi ura pankkitoimihenkilönä. **Raija Kankaala** oli matkannut 6-vuotiaasta lähtien linja-autolla kerran viikossa kotoaan Suomussalmen Juntusrannasta, kilometrin päästä rajavyöhykkeeltä, kirkonkylän koulun asuntolaan ja takaisin. Hän päätyi diakonina Vihantiin, jonne ei oikeastaan halunnut, mutta onnekseen tapasi Raahen kirkkopyhäretkellä tulevan puolisonsa **Matti Kankaala**n, jonka kotitalossa ovat asuneet tämän jälkeen.

Martti Häkkilän ensimmäinen matkustelukokemus oli talvinen, kertomansa mukaan pelottavakin hevosrekimatka Ristonnurkalta mummolaan Kauraperälle siksi aikaa, kun äitinsä oli tekemässä hänelle sisarta. Myöhemmin matkustamista olikin riittänyt kielitaitoa hankkineelle hitsausinsinöörille isojen vientifirmojen komennustöissä 17 maassa, esimerkiksi Venäjällä, Saudi-Arabiassa ja Etelä-Afrikassa. Ennen eläköitymistä oli koittanut muutto Kalajoelle. **Pentti Ristola**n, saman kylän kasvatin tarina oli lyhyempi: vain muutaman kilometrin muuttomatkoja ja muutaman vuoden työkeikkoja Ouluun ja Etelä-Ruotsin turvetuotantotyömaille.

Mikko Hanhineva oli päätynyt Vihantiin Kannuksesta Eskolan kylältä, josta alkoi Metsähallituksen kuulu, enää pelkkää tienpohjaa oleva metsärata Lestijärvelle. Mikko oli opiskellut Oulun yliopistossa matemaattisten aineiden tutkinnon ja opettajan pätevyyden. Tultuaan tähän virkaan Vihannin oppikouluun komennettiin hänet tukiopettamaan matematiikassa Eijaa, tulevaa vaimoaan, ja loppu on historiaa.

Tupailtamme jatkuvat ensi vuonna Alpuassa. Tervetuloa taas mukaan!

Tupailtavieraita tarjoilujen ääressä

Päivän päätös Ukko-Pekan esteettömillä portailla - tyytyväisissä merkeissä!

Suvun tunnukset ja painotuotteet

Isännänviiri

Kooltaan 50 X 400 cm ja sopiva 8-9 m lipputankoon.
Varasto lopussa, uusi painos suunnittelussa.

Pöytästandaari

Siihen kuuluu kirkas metallitanko sekä marmorijalusta.
Hinta 30,00 €

Sekä viirin että standaarin on suunnitellut graafikko Kaisu Klemetti.

Sukukorut

Malliltaan samat kuin kuusikymmentäluvulla tehdyt korut.

Naisten koru	60,00 €
Kalvosinnapit	35,00 €
Solmioneula	40,00 €

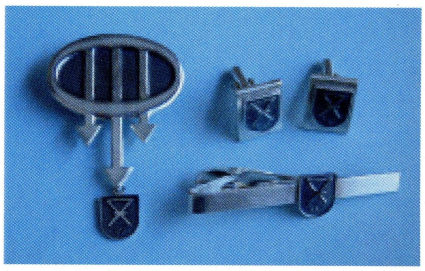

Kirjat

Verkasalot, Vihantilainen talonpoikaissuku
sidottu, 562 sivua 10,00 €

Tarinaa Ilveskorvesta
sidottu, 253 sivua 25,00 €
Ostajalle veloituksetta Verkasalot-kirja

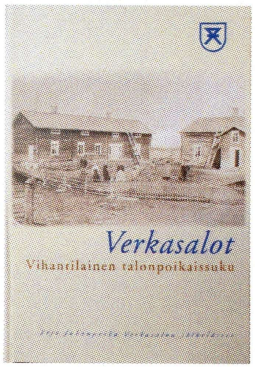

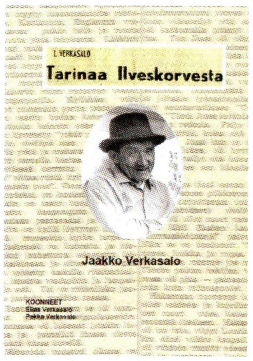

Tuotteiden tilaukset tehdään sukuseuran "tavaravastaavalle":
Ilkka Verkasalo, Verkaperäntie 195B, 86360 Ilveskorpi, puhelin 040 5817 912

Kirjatilaukset myös
Eija Hanhineva, Tinatie 6, 86400 Vihanti, puhelin 044 096 4514

Tuotteet lähetetään postissa ja mukana tulee lasku.
Hintoihin lisätään mahdolliset postituskulut. Tuotteiden muunlaisesta toimittamisesta (esimerkiksi nouto) voi sopia tilaamisen yhteydessä.

ISSN 2323-2021 (painettu) Sukuseuran kotisivut www.werkasalot.net

ISSN 2323203X (verkkojulkaisu) Facebook Werkasalon sukuseura ry